

CHINEES

Een in Nederland nog vrij onbekende vorm van het schaken is het Chinees schaak. Chinezen in Nederland zijn er verzot op. Zo is Peng Zhao Qin, die in ons land een van de beste dames is in het 'gewone' schaak, een fervent beoefenaar van het Chinees schaak. Ook Ye Rong Guang, grootmeester in het gewone schaak, is een groot aanhanger van deze schaakvorm. In hun geboorteland China is het razend populair en kom je het overal tegen: in cafés en op straat. In China heet het spel overigens Xiang qi. Wanneer het Chinees schaakspel is ontstaan is niet helemaal duidelijk, maar het grijpt in ieder geval heel ver terug in de geschiedenis: het zou dateren van tweeduizend jaar voor Christus. Het spel vertoont enkele overeenkomsten met het westerse schaak. Het is eveneens een denksport waarbij bord en stukken gebruikt worden en waarbij het tactisch rekenen een grote rol speelt. De stukken gaan deels dezelfde weg als bij het westerse schaak. Ook het doel is hetzelfde: de koning moet mat gezet worden. De stukken staan opgesteld op kruisingen van lijnen. Ze hebben niet de vorm van schaakstukken zoals wij die kennen, maar het zijn 'n soort damstenen (zwarte en rode) met daarop de afbeeldingen van figuren zoals torens, paarden en raadsheren. Het Chinese spel kent ook een koning, maar geen koningin. De reden van het ontbreken van de dame is dat het om twee strijdende legers gaat en daar horen geen dames bij. Overigens dient de koning binnen een bepaald gebied te blijven wat als zijn paleis gezien moet worden. Meer als bij gewoon schaken heeft Chinees schaken de stijl van oor-

DIAGRAM 1

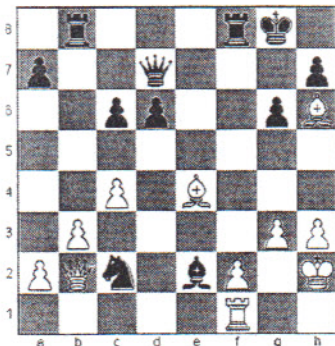
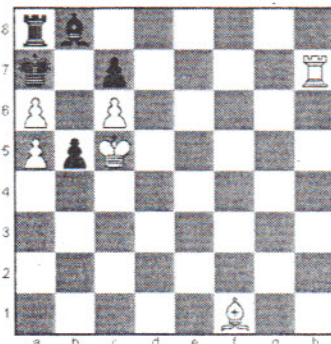

DIAGRAM 2

logsvoering, want zo wordt bijvoorbeeld ook een 'kanon' gebruikt dat heel verraderlijk is en is er sprake van een rivier, een generaal en soldaten. Op zondag 16 april is het Chinees schaak in Limburg te zien. In motel Stein-Urmond geeft Arnout de Leeuw uit Spijkenisse, die onlangs deelnam aan de wereldkampioenschappen Chinees schaak in Shanghai, demonstraties. Dat gebeurt als omlijsting van de laatste ronde van de Limburgse teamcompetitie waar zo'n vijfhonderd competitiechakers aan deelnemen. Grootmeester Ye Rong Guang en kampioen van Limburg Gaston Dörenberg geven een simultaan. Verder is er computerschaak, internet-schaak en een schaakmarkt.

Zaterdag wordt het Nunhems Zaidentoernooi gehouden in het bedrijfsrestaurant van sponsor Nunhems Zaden in Nunhem (gemeente Haelen). De organiserende vereniging is SV Leudal. De bedenktijd is dertig minuten per persoon per partij. Het toernooi is ook geschikt voor huisschakers.

In een toernooi in Den Haag kwamen enkele leden van de Roermondse vereniging 't Pionneke goed voor de dag: Ger Janssen, Geert Peeters, Guido Royakkers en Ivan Utama. Guido won prachtig van de Nederlandse jeugdkampioen

DAGBLAD DE LIMBURGER

Joost Berkvens. De ontknoping van die partij zien we hier.

ZIE DIAGRAM 1, de stelling na 22...c7-c6. Witspeler Guido Royakkers speelt nu heel mooi 23.Lxc6! en staat ineens gewonnen. Zwart antwoordt 23...Tf7. Wellicht hoopt hij dat er na 24.Lxd7 Txd7 25.Dxc2 Lxf1 26.Dd1 voor hem misschien nog mogelijkheden liggen, maar wit heeft iets anders in gedachten. Wit slaat de zwarte dame niet. Hij heeft iets beters: 24.Ld5!! Wat mooi als je een partij zó uitmaakt. Zwart geeft op (1-0).

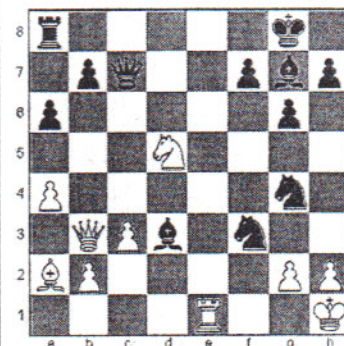
In DIAGRAM 2 een opgave. Wit geeft mat in één zet. Tip: bekijk eerst heel goed wat de laatste zet van zwart moet zijn geweest.

Uit de interne competitie van SV Arx uit Arcen komt dit moment: Mariette Beeker-Koen Stoevenbelt. Zwart heeft 24...Pe5xf3! gespeeld. Nu mag zwarts dame niet geslagen worden wegens het mooie matbeeld na 25.Pxc7 Pf2+ Maar er dreigt ook mat op h2 zodat wit ook het paard f3 niet mag slaan. In de partij ging het zo: 25.g3 Pxe1 26.Pxc7 Le4+ 27.Kg1 Pf3+ 28.Kg2 Pd2+ 29.Kh3 Pf2+ 30.Kh4 Lf6 mat.

De Maastrichtse kampioenschappen voor basisscholen zijn gewonnen door St.Pieter. Het team bestond uit Joris Logher, Tristan Tilly, Diederik Greve, Annick Montulet en Izaak Nelissen.

Oplossing opgave diagram 2: de laatste zet van zwart moet b7-b5 zijn geweest. Nu kan wit en passant slaan en mat geven: a5xb6 e.p. mat.

DIAGRAM 3

BALLONVLUCHT

Kampioen van Limburg Gaston Dörenberg uit Schinnen is winnaar geworden van het FDC/GESS vierkamp-toernooi in Sittard. De invitatiegroep bestond uit vier (ex-)kampioenen van Limburg (samen goed voor twaalf titels!). Schaakgodin Caissa bleek Dörenberg goed gezind. Want in zijn partij tegen Ger Janssen stond hij op verlies, maar wist uiteindelijk nog te winnen. Ook in de partij tegen Jack Renet wist hij nog net de rug recht te houden en een zwaar bevochten remise te vergaren. De winst op Martijn Dambacher was echter zeer overtuigend. De uitslag: 1. Dörenberg, 2. Renet en Dambacher, 4. Janssen. Dörenberg won hiermee een ballonvlucht boven Limburg. Deze speciale prijs werd door sponsor FDC (Financieel Dienstencentrum) ter beschikking gesteld vanwege de opening van een nieuwe vestiging. Gaston is een be-reisd persoon aan het worden. Want aan de Limburgse titel die hij vorig jaar won, was een vakantie-week in een pension in Zuid-Frankrijk verbonden! Hij is zondag overigens aan het werk te zien in Urmond. In Motel Stein-Urmond geeft hij een simultaan. Deze is georganiseerd als omlijsting van de slotronde van de provinciale competitie

voor teams, waarvoor vijfhonderd spelers uit heel Limburg naar het motel reizen.

Een andere nevenactiviteit is een simultaan door de Chinese grootmeester Ye Rong Guang. Hij behoort tot de sterkste schakers van Nederland. Op de laatst verschenen ratinglijst (1 april 2000) prijkt zijn naam op de 31e plaats. Zijn rating bedraagt 2507 punten. Ye is tevens een van de beste spelers ter wereld in het Chinese schaak, een spelvorm die verwant is aan het schaken en vooral in zijn geboorteland China buitengewoon populair is. Ye is waarschijnlijk een van de weinigen ter wereld die zowel in het Chinese schaak als het 'gewone' westerse schaak een topspeler is. Hoe sterk Ye is, zien we zo meteen in een partij die hij in 1990 in Manilla speelde tegen wereldtopspeler Kamsky.

Als voorgerecht eerst een opgave, ontleend aan J. Balter - P. Hinssen (Schaesberg 3-Heerlen 1). ZIE DIAGRAM 1. Dit is de stelling na de 25ste zet van wit. Zwart kan nu een grote slag slaan. Ziet u hoé? Het antwoord staat achteraan in deze rubriek.

Dan nu de mooie partij Kamsky - Ye Rong Guang.

1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.d4 exd4 4.Lc4 Pf6 5.0-0 Pxe4 6.Te1 d5 7.Lxd5 Dxd5 8.Pc3 Da5 9.Pxe4 Le6 10.Peg5 0-0-0 11.Pxe6 fxe6 12.Txe6 Ld6 13.De2 Dh5 14.De4 Tde8 15.Ld2 Pe5 16.Txe8+ Txe8 17.Pxe5 Lxe5 18.f4 Ld6 19.Dd3 g6 20.Tf1 b6 21.h3 a5 22.a4 Dd5 23.b3 Te4 24.Df3 Kb8 25.Tf2 De6 26.Kf1 Lxf4 27.Dd3 g5 28.Tf3 Lxd2 29.Dxd2 h6 30.Df2 De5 31.Tf8+ Ka7 32.Df3 Te1+ 33.Kf2 De3+ 34.Kg3 De5+ 35.Kg4 Te4+ 36.Kh5 g4+ 37.Df5 gxh3 38.gxh3 De7 39.Df6 Te5+ 40.Kh4 Te4+ 41.Kh5

Te5+ 42.Kh4

ZIE DIAGRAM 2, de stelling na 42.Kh4

42...Dc5 43.Df3 Te4+ 44.Kg3 De5+ 45.Kg2 Dg5+ 46.Kf2 Dd2+ 47.Kg3 De1+ 48.Df2 Te3+ 49.Kh4 Dh1

ZIE DIAGRAM 3, de stelling na 49...Dh1

50.Df1 Dh2 51.Tg8 Te4+ 52.Kh5 De5+ 53.Kxh6 Th4+ 54.Kg6 Dg3+ 55.Kf7

ZIE DIAGRAM 4, de stelling na 55.Kf7

55...Th7+ (0-1)

Oplossing bij opgave diagram 1: De winnende zet is 25....Pd5+ Zwart wint nu de dame en na 34 zetten was het afgelopen (0-1).

Zondag vindt vanaf 13.00 uur in motel Stein-Urmond het hoogtepunt van het jaar plaats voor het schaken in Limburg: de slotronde van de Limburgse competitie voor teams met circa vijfhonderd deelnemers. Als omlijsting zijn er activiteiten voor de sponsors Broekhuis en ESN, simultaan door Dörenberg en Ye Rong Guang, computerschaak, schaken via internet en een schaakmarkt met vele kraampjes.

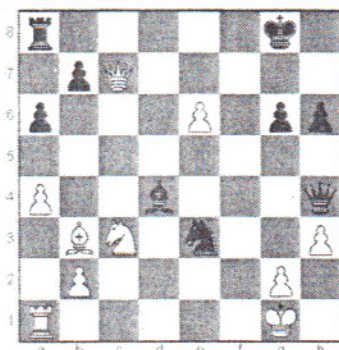

DIAGRAM 1

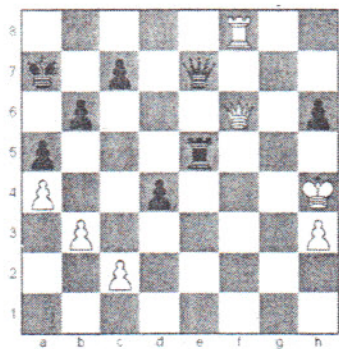

DIAGRAM 2

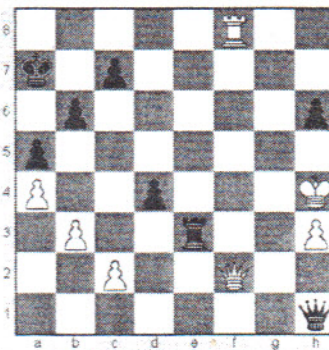

DIAGRAM 3

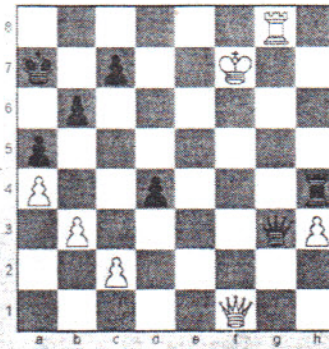

DIAGRAM 4

ACTIE

Het komt niet vaak voor. Maar nu is het zo ver. Een actie in de schaakwereld. Een massale landelijke actie. Een protestactie tegen het besluit van de KNSB om de schaakcomputer Fritz te laten deelnemen aan het Broekhuis Nederlands Kampioenschap, dat van 7 tot en met 19 mei wordt gehouden in Rotterdam. Het wordt voor de eerste maal in de schaakgeschiedenis dat een computer meespeelt in een nationaal kampioenschap. Dank zij de deelname van Fritz en de daardoor verkregen extra sponsoring is het prijzenfonds verhoogd naar een recordbedrag van 166.250 gulden. De schaakbond hoopt met de deelname van Fritz ook aandacht voor het schaken te krijgen buiten de traditionele sporttribunes. Dat zijn de voordelen van deze wereldprimeur. Maar niet iedereen is er blij mee. Zo iemand is oud-Venraynaar Oscar Lemmers (nationale subtopper; tweevoudig Limburgs kampioen). Hij is een van de initiatiefnemers van de protestactie. Het actiecomité, zoals we het maar even zullen noemen, heeft zoveel mogelijk schakers per e-mail benaderd en gevraagd het protest te ondersteunen. Ook kunnen steunbetuigingen verstuurd worden via internetpagina www.schaakprotest.nl Het doel is een namenlijst te vergaren van mensen die tegen deelname van het computerprogramma zijn. Momenteel hebben ruim tweehonderd mensen 'getekend'. De lijst zal worden aangeboden aan het bestuur van de KNSB en de Bondsraad, het orgaan dat het bestuur kan terugfluiten. Enkele belangrijke namen zijn de schaakjournalist Gert Ligterink, grootmeester Dimitri Reinderman, de schaakkenner Tim Krabbé en de grootmeester en tweevoudig

nationaal kampioen Paul van der Sterren. Deze laatste (oud-Venloenaar) is misschien wel een van de grootste bezwaarmakers. Hij doet dit jaar voor de 24ste keer mee aan het NK maar zal niet tegen de computer spelen. Dat hem dat een reglementaire nul oplevert, neemt hij op de koop toe. Van der Sterren vindt dat een Nederlands kampioenschap alleen door mensen uitgevochten moet worden. Hij schreef me: „Is er net een discussie geweest over het meespelen van buitenlanders in het NK, met als gevolg dat Nikolic en Sokolov niet meer meedoen, en nu wordt er in plaats van hen wel een computer ingezet! Bovendien vind ik het gewoon niet kunnen dat Chessbase (een Duitse firma nota bene) zich voor 70.000 gulden inkoop. Gaan we volgend jaar gewoon bij opbod alle twaalf plaatsen verkopen? Ik vind het een intens treurige ontwikkeling. Het is niet zozeer dat ik me persoonlijk benadeeld voel, maar dat ik me gefrustreerd voel als schaker en schaakliefhebber. Ik heb niets tegen computers, maar ze horen niet in een Nederlands kampioenschap. Kan een koffiezetapparaat meespelen? Een tafelkleed of een voetbal?” Onderstaand volgen nog enkele argumenten van de actiegroep:

a.) Een Nederlands kampioenschap

is bedoeld voor mensen, niet voor computers. Er doet toch ook geen vorkheftruck mee aan het NK gewichtheffen?

b.) Het reglement voor computerschaak zegt duidelijk dat een mens niet verplicht kan worden tegen een computer te spelen.

c.) Fritz heeft zich niet geplaast voor deelname en heeft nog nooit een toernooi gespeeld. Hoe weten we of het een sterk programma is?

d.) Het zal moeilijk worden een sponsor voor volgend jaar te vinden als er dan geen computerprogramma deelneemt. Dat zorgde voor publiciteit. Tot in de lengte der dagen een computer op het NK?

e.) Door deelname van de computer wordt een schaker/schaakster de kans ontnomen om mee te doen.

Tot slot drie genietmomenten.

ZIE DIAGRAM 1. Donner-Spanjaard, 1961. Zwart speelt prachtig Th1+. Wit moet slaan, dus Kxh1, en dan simpel maar doeltreffend: Kg3! en zwart wint door mat.

ZIE DIAGRAM 2, Parma-Forintos, 1977. Wit wint door De5.

ZIE DIAGRAM 3, Liwinczuk-Kaltenecker. Wit speelt 1.Td2. Dit is fout. Want: 1...Tc1+! 2.Ke2 Txe4+ of 2.Kxc1 Ta1 mat.

Zaterdag wordt in Hoensbroek het 19e ABN/AMRO rapidtoernooi gehouden. Dit is tevens het open Limburgsrapidkampioenschap en de laatste gelegenheid om punten te verzamelen voor de Senioren Grand Prix Limburg 2000. Speelzaal is MFC Gebrook, Prinsenstraat 10 te Hoensbroek. Speeltempo: 20 minuten per persoon per partij.

De 1e Schaaknacht van Eijsden gaat deze week niet door.

Diagram 1

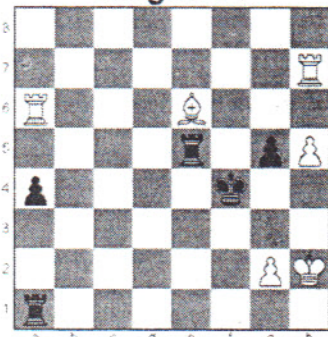

Diagram 2

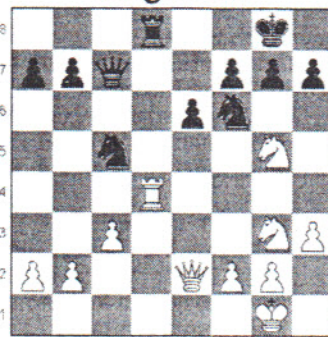
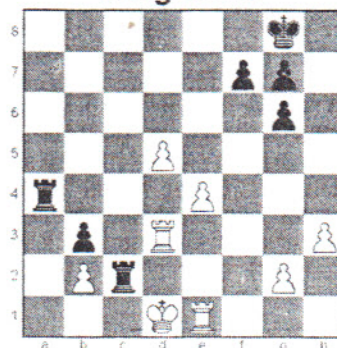

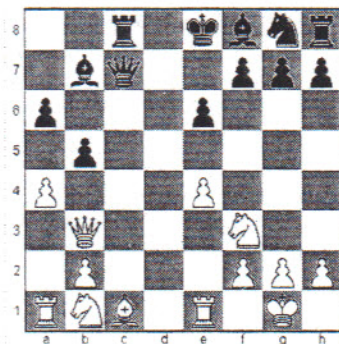
Diagram 3

JAPANS

Tijdens de eerder deze maand in motel Stein-Urmond gehouden slotronde van de Limburgse teamcompetitie waren enkele andere vormen van schaak te zien. Dit maakte deel uit van de vele nevenactiviteiten voor bezoekers en personeel en relaties van de sponsors. De beide schaakvormen waren het Chinees schaak en het Japans schaak. Het Chinees schaak werd eerder reeds in deze rubriek voor het voetlicht gebracht. Vandaar dat nu het Japans schaak aan de beurt is. Shogi is de Japanse vorm van schaken. Het lijkt op het westerse schaakspel maar er zijn belangrijke verschillen die het spel boeiend maken. Zo is het bord iets groter (9x9) en zijn er andere stukken zoals de lans en de generaal. Ook zijn er andere promotieregels en kunnen meer stukken dan alleen de pion promoveren (niet tot dame overigens). Het boeiendste is wel dat je de stukken die je slaat bij je tegenstander kunt gebruiken als je eigen stukken. In plaats van een zet te doen met een stuk op het bord, mag je ook het geslagen stuk - als een soort parachutist - weer op het bord terug zetten. Hierdoor raakt het bord niet steeds leger naarmate de partij vordert. Remise komt slechts zelden voor en winnen kan alleen door het mat zetten van de koning, waarbij het offeren van stukken eerder regel dan uitzondering is! Doordat alle stukken in het spel blijven is het ook mogelijk om met handicaps te spelen, want je kunt niet zoals bij schaken stukken afruilen en dan het eindspel gemakkelijk winnen. Daardoor ontstaan ook in partijen tussen spelers met grote krachtsverschillen interessante gevechten. In Japan is dit spel (net als Go) zeer populair. Het werd

al 400 jaar geleden op hoog niveau gespeeld. In Nederland is het spel nog niet zo bekend, maar sommige Nederlandse spelers horen al wel tot de Europese top. Er worden ook regelmatig toernooien gehouden. Voor inlichtingen kunt u terecht bij Jan Oosterwijk, tel. 046-4370434, e-mail j.oosterwijk@consunet.nl

In DIAGRAM 1 een moment uit een treffen tussen de Schaesberg-spelers Theo Verhagen (wit) en Frits Esser. Zwart is aan zet en zorgt voor een inslag: 13... Dxc1 (de dame kan niet genomen worden vanwege 'mat achter de paaltjes') 14.Pbd2 Dc6 15.Pe5 Dd6 16.Pef3 Db4 17.axb5 Dxb3 18.Pxb3 axb5 19.Pa5 Lc6 20.Pxc6 Txc6 21.Ta8+ Ke7 22.Ta7+ Kf6 23.e5+ Kg6 Wit probeert het zwart nog lastig te maken door een jacht op de zwarte koning met de nodige schaakjes, maar zwart blijft in de rest van de partij overeind met een stuk voorsprong en wint het eindspel zonder problemen.

Het missen van een kans is heel sneu, zeker als het een partij betreft in een teamwedstrijd want dan voel je je schuldig ten opzichte van je teamgenoten. Een speler van SV Schaesberg miste een kans in de stelling die we zien in DIAGRAM 2. Ziet ú wél wat hij hier, met wit spe-

lend, had moeten zetten? (de oplossing staat achteraan in deze rubriek)

In DIAGRAM 3 een moment uit de partij tussen de Schaesberg-spelers Frits Esser (wit) en Jo Dassen. We zien nu hoe wit een stuk wint. Wit speelt 14.d5! exd5 15.cxd5 Lg4 16.dxc6 Dxd1 17.Taxd1 Lxf3 18.gxf3 Txc6 19.Pd5 Pxd5 20.Txd5 b5 en hoe zwart ook nog een hele tijd bleef doorvechten, de winst ging naar wit.

Schaakvereniging Eijsden organiseert vrijdag het jaarlijkse koninginnedag snelschaaktoernooi. Het begint om 20.00 uur in hotel Le Bonheur. Er wordt gespeeld met een bedenktijd van vijf minuten per persoon per partij.

Vorige week meldden we in deze rubriek dat er een landelijke protestactie aan de gang is tegen de deelname van de computer Fritz aan de Nederlandse kampioenschappen. De protesten kunnen via internet worden doorgegeven. De stand op dit moment is: ongeveer 350 stemmen tegen de deelname van de computer.

Een van de initiatiefnemers van de protestactie is oud-Venraynaar Oscar Lemmers. Dat hij ondertussen ook nog goed blijft schaken, bewees hij zaterdag jl. op een rapidtoernooi in Almelo. Met Frank Kroeze en Willy Hendriks deelde hij de eerste plaats, nog voor de grootmeester Khenkin (rating 2622).

Oplossing diagram 2: wit had Lg5 moeten spelen, want dan was de zwarte dame gevangen geweest.

